

ALGEMEEN
BELANG
VLIELAND

Algemene beschouwingen programma begroting 2024; ABV

Voorzitter, Collegeleden, Collega Raadsleden, leden van de Raadscommissies en belangstellenden.

Voor ons ligt weer een programmabegroting, nu voor het jaar 2024. Met dank aan het ambtelijke apparaat voor het uitwerken van de informatie tot een leesbaar geheel.

Cijfermatig ziet het geheel er goed uit voor het komende jaar. Maar bij het zoeken op trefwoorden zoals kwaliteit, wonen en samenwerkingsverbanden komen soms verrassende uitkomsten voor de dag. Het woord kwaliteit: De definitie van kwaliteit staat voor het volgende: “U krijgt wat U verwacht van de organisatie die het woord kwaliteit durft te gebruiken”. De doelgroep is in dit geval niet de ambtelijke organisatie zelf, maar de burgers van onze Gemeente. De vraag is: wat merkt deze groep (de klant) van de gemeente van de kwaliteit van de organisatie van onze gemeente en de goede voornemens, vastgesteld door de Raad en College.

De volgorde van de hoofdstukken zal in dit stuk besproken worden, te beginnen met de leeswijzer:

LEESWIJZER

Onze gemeentelijk gebied lijkt groot, inclusief het gebied in de Waddenzee 215 vierkante kilometer, met daarin 1 van de 4 vulkanen in Nederland (Zuidwalvulkaan, met veel geothermische energie, wat nog niet beschikbaar is voor onze Gemeente), maar verder beperken de meeste bevoegdheden van de Gemeente zich tot de van Natura 2000 uitgezonderde gebieden, de volledige Gemeentelijke bevoegdheid beperkt zich hierdoor tot slechts enige vierkante kilometers. Staats Bos Beheer, Provincie Fryslân, Rijkswaterstaat, Defensie en eventueel Staatstoezicht op de Mijnen hebben het voor het zeggen in de niet uitgezonderde gebieden.

BESTUURLIJKE SAMENVATTING

Recent is de sterk gestegen inflatie zichtbaar geworden door o.a. hogere salariskosten, iets waar onze Gemeente geen grip op heeft. De noodzakelijke uitbereiding van het aantal formatieplaatsen (FTE) baart ons zorgen, de zaken, welke door de Rijksoverheid bij de gemeenten zijn neergelegd, geldt voor alle Waddeneilanden; samenwerking is noodzakelijk om deze zaken op te pakken en de kosten beheersbaar te houden. We zien een geleidelijke afname van de algemene reserve over de komende jaren. Met voor ons 2026 als “RAVIJNJAAR” voor de gemeentelijke begrotingen.

Het programma de Waddeneilanden kan worden uitgevoerd met fondsen van de Regiodeal. Die doelstellingen zijn duidelijk: samenvattend bestemd voor de “BREDE

WELVAART". De Werelderfgoed status van de grensoverschrijdende Waddenzee staat onder druk: Hier ontvouwt zich een mogelijk nieuw doel: waarom pakken de samenwerkende Nederlandse Waddeneilanden de gestructureerde bescherming van de Waddenzee niet op. Een unieke kans om grip te krijgen op de gemeentelijke gebieden in de Waddenzee waarvan het grootste deel onder de eilander gemeenten valt. Wij kunnen het beter uitvoeren dan de andere overheden werkzaam in dit gebied die vaak langs elkaar heen werken.

0 ALGEMEEN BESTUUR

Het contact met de burgers van Vlieland, speerpunten 2 en 3, zijn naar ons inzicht de belangrijkste doelstelling en tevens de grootste uitdaging. Het succes van de participatie staat of valt met de opkomst bij bijeenkomsten en overleggen. Een diepgewortelde afkeer van overheidsbemoeienis maakt deel uit van de eilander cultuur. De veranderende maatschappij, ook op Vlieland, netwerkbelangen en de toestanden in de raad in 2022 hebben het aanzien van de Raad en Gemeente niet verbeterd. Een grote uitdaging, ook eilanders als wereldburgers maken deel uit van Nederland en de EU en verdienen die participatie, maar men moet het wel willen !

1 OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

Het Veiligheidsgevoel op Vlieland heeft dit jaar een paar opdooffers gehad: branden, inbraken en geweldsplegingen. Daar kan geen vernieuwde APV iets aan doen. Nogmaals: alles wat er in de toekomst in de Gemeente Vlieland geregeld is, en dat gaat over de volledige 215 vierkante kilometer, dient te zijn beschreven in de nieuwe APV. Hier is werk aan de winkel voor het samenwerkingsverband. Zonder passend artikel in de APV zijn alle boetes ongeldig, ook die zijn uitgeschreven door een BOA van SBB.

2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT

Speerpunt 4, bedrijfsbusjes parkeren bij de bedrijven of op het terrein van de opdrachtgever, zoals ook in de ontheffing staat vermeld; wordt hier op gehandhaafd ?

Speerpunt 5, de kwetsbaarheid van de aanlanding van de Wadkabel met noodaggregaten is onverminderd groot, buitendijks gelegen en middenin Natura 2000.

Speerpunt 10 Concessie Waddenveren 2029, Bij de concessieverlening hoort een Programma van Eisen (PvE) aan de veerdiensten. Tot nu heeft dit programma nooit een paragraaf gehad waarin de veiligheidseisen zijn vastgelegd en ook in de participatierondes kwam dit niet aan bod. De concessies West en Oost zijn onjuist gekeurd, als enige veerdiensten in Europa. Technische eisen aan veerboten (Ferries) van zowel de International Maritime Organization en de EU (ES-TRIN) wordt niet aan voldaan. Hetzelfde geldt voor de sneldiensten naar en van de Eilanden. De uitkomst van de Onderzoeken van de Onderzoeksraad voor de Veiligheid naar de oorzaak van de ongevallen met tuigages van de traditionele zeilschepen geeft al aan dat de Onderzoeksraad ook naar de bevoegdheden van de keuringsinstanties kijkt. Dit kan ook gevolgen hebben voor de afhandeling van de aanvaring met de watertaxi van een jaar geleden. In geval van calamiteiten staat de

rechtspositie van de passagiers op onze veerdienst onder de huidige regelgeving op de tocht en kan leiden tot jarenlange slepende rechtszaken.

3: ECONOMISCHE ZAKEN

De meest recente jaarcijfers van SRV-Stortemelk baart ons zorgen: € 82000,- negatief over 2022. Wordt het tijd om eens kritisch te kijken naar verliesgevende activiteiten ? Ook het resultaat van de Aanloophaven (SAV) over 2022 is mager en staat niet in verhouding tot de nodige grote investeringen in vernieuwing van de damwanden.

Het zwembad Flidunen kost altijd veel geld, helaas onvermijdelijk. Wel is er zorg om de veiligheid van bezoekers van het zwembad bij grote drukte, zoals mij door bezorgde zwemmers is medegedeeld. Een onafhankelijke veiligheidsscan zou op zijn plaats zijn.

Speerpunt 3: het onderhouden van contacten met stichtingen en verenigingen actief in de gemeente: dit zal niet eenvoudig zijn, doordat er meer dan 40 stichtingen op Vlieland bestaan en net zoveel verenigingen: meer dan 80 KVK inschrijvingen zijn er op Vlieland of met de focus op Vlieland. De samenstellingen van de besturen is niet altijd logisch. Navraag leerde ons dat sommige bestuursleden niet eens weten dat ze (nog) bestuurslid zijn of denken dat de stichting zou zijn ophouden te bestaan, met persoonlijke risico's vanwege de WBTR. Een voormalig bestuurslid van De Vliering heeft jaren na de verhuizing naar elders het bestuurslidmaatschap via de KVK zelf kunnen opzeggen.

4: ONDERWIJS

Anderstalige Vlielanders: de aandacht voor EU burgers, werkend en wonend op Vlieland is interessant. Veelal gaat dit om jonge, hardwerkende mensen waar Vlieland behoefte aan heeft. Ze komen alleen, krijgen relaties en kinderen. Dit is de groep waarvan Papa en Mama anderstalig is en het kind vlot Nederlands heeft geleerd. De ouders hebben geen idee van "Ot en Sien". De aantallen geven aan dat Nederlandstalige gezinnen in de minderheid raken bij de instroom van het basis onderwijs. Een uitdaging voor de Jutter.

5: CULTUUR EN RECREATIE

Het faciliteren van kunstenaars en cultuuruitingen past goed bij het kleinschalige Vlieland karakter. De Ameland kunstmaand is hiervan een mooi voorbeeld. De grote massale evenementen hebben geleid tot vragen vanuit de raad en burger insprekers of dit nog wel past in het kleinschalige karakter van Vlieland.

Speerpunt 5: extra groen is prima, maar niet meer ten koste van mogelijke woningbouw. In recente jaren is een totaal van rond de 4000 vierkante meter mogelijke bouwgrond bestemd voor biodiversiteit en speeltuintjes. Hier hadden toch een aantal gezinnen een woonplek kunnen vinden. De raad is nooit actief betrokken geweest in het weggeven van deze locaties, terwijl alle fractie hadden ingezet op het creëren van woonruimte. Welk mandaat had het College om deze bouwgrond in gebruik te geven voor andere doelen dan woningbouw ?

6: SOCIALE VOORZIENINGEN EN MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING

De Samenwerking met de gemeenten in NW Friesland via de DIENST geeft ons het vertrouwen dat dit beleid goed is ingericht.

7: VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU

Ambities om het eiland gasvrij te maken zijn goed, maar het project Duinwijkstraat gasvrij loopt nog: de installatie wordt nog dagelijks verwarmd met gas; mede als gevolg van een scala aan technische storingen. Wij maken ons zorgen rond dit soort innovatieve projecten. Vooral waar aannemers tijdens de uitvoering failliet gaan, zoals bij de jachthaven 15 jaar geleden en recent met HOCOSTO, de uitvoerder van de Duinwijkstraat gasvrij. Hoe gaan we dat beheersen ?

8: RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISVESTING.

Dit hoofdstuk gaat over ambtelijke zorgen m.b.t. de Omgevingswet enz. Er staat niets in over de kansenskaart voor woonlocaties, laat staan of er voor de verkiezingen 2026 überhaupt maar echte woonruimte is gerealiseerd. De tientallen woningzoekenden (de klant) zullen met dit stuk niet geholpen zijn. Zeer teleurstellend, vooral doordat in recente jaren een totaal van tegen de 4000 vierkante meter mogelijke bouwgrond bestemd werd voor biodiversiteit en speeltuintjes. Op 15 Mei is de startnotitie wonen door de raad aangenomen en daar maakt de "Kansenskaart" deel van uit. Betreffende de kansenskaart spelen een aantal vragen:

Hoe moet de kansenskaart worden geïnterpreteerd zolang er percelen potentiële bouwgrond in bezit van de Gemeente worden bestemd voor andere doeleinden ?

Hoe moeten wij (De Raad) en wachtenden op een woning dit stuk lezen; geeft dit stuk valse hoop ?

De wijze waarop het College vragen rond de kansen op woningbouw (Kansenskaart) beantwoordt, lijkt op ontwijking van de waarheid. Hoe gaat het College duidelijkheid geven aan Raad en Raadscommissieleden en vooral de echte belanghebbenden: De woningzoekenden ?

Participatie rond het onderwerp wonen vereist meer dan uitleg over niet ter zake doende onderwerpen zoals de Omgevingswet enz.

De antwoorden rond de crisis en-herstelwet van de laatste raadsvergadering met betrekking tot NATURA 2000 zijn voor ons van geen waarde.

TOT SLOT: KEUZES MAKEN.

Een paar tegenvallertjes trokken onze aandacht:

- Het dak van de JUTTER lekte en dient gerepareerd; lek is gevonden maar de zonnepanelen moeten verplaatst om het dak te schonen van dennennaalden en bladeren. De reparatie valt onder de bouwgarantie maar niet alles. Een Ton is niets ; Vraag: wat kan er nu niet gedaan worden vanwege deze tegenvaller?
- De damwanden van de jachthaven dienen vernieuwd: kost miljoenen, Wat kan er dan niet door deze tegenvaller ?
- Tekorten bij de Stichting Recreatiebelangen Vlieland hoe wordt dat opgevangen? en als de Gemeente moet bijspringen: wat kan er dan niet ?

- Tegenvallers met de energierekening zoals bij sportcomplex - zwembad
Flidunen: wat kan er nu niet ?

In het verleden zijn er nooit harde keuzes gemaakt: richting het ravijnjaar 2026 wordt het tijd wel harde keuzes te maken;

Zoals Johan Remkes in een andere discussie stelde: NIET ALLES KAN !

Dank U.